

Charles (Kazys) Matuzas, JAV

Dr. Vytautas Doniela

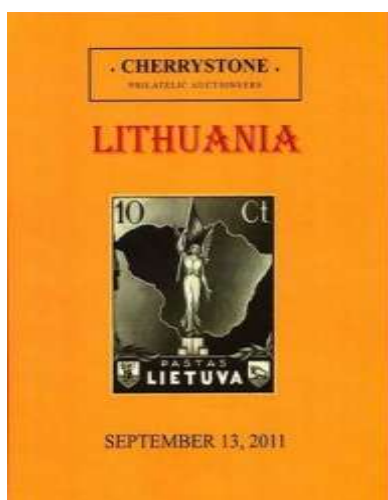
Vienas iš žymiausių JAV lietuvių filatelistų buvo **Charles (Kazys) Matuzas**. Jis gimė 1909 m. lapkričio 9 (23) d. Vilniuje ir jau po pusmečio emigruojančių tėvų buvo atvežtas į JAV. Prieš Antrąjį pasaulinį karą su broliu Mėčiu jis gamino ir rodė trumpus filmus apie lietuvių gyvenimą JAV, o 1935 ir 1939/40 metais lankėsi Lietuvoje, kur užfiksavo daug svarbių valstybinių įvykių ir nemažai kadro skyrė Lietuvos aplinkai bei gamtai.

Kaip filatelistas jis buvo sudaręs didžiulį prieškarinės Lietuvos rinkinį su daugeliu bandomųjų, abartų ir retų vokų, įskaitant ir nemažą 1941 m. "birželinų" kolekciją. Kaip veiklus visuomenininkas, jis buvo vienas iš New York'o lietuvių filatelistų draugijos iniciatorių ir palaikytojų, ne kartą jos pirmininkas ir jos žurnalo redaktorius. Mirus žymiam filatelistui Joe Mulevich (Juozas Mulevičius), Charles Matuzas pravedė jo gausaus Lietuvos rinkinio privačias varžytines ir taip jį išlaikė lietuvių rankose.

Charles Matuzo dėka, 1978 m. pasirodė "Postage Stamps of Lithuania" katalogas. Nors leidinyje bendradarbiavo keli lietuviškos filatelijos žinovai (Jonas Grigaliūnas senj., Steve Ivanauskas, Joseph Mulevich, dr. Vytautas Doniela ir kaunietis Kazys Milvidas, tada dar pasirašęs slapyvardžiu Kazimieras Lietuvis), reikia pabrėžti, kad Charles Matuzas buvo pagrindinis šio katalogo iniciatorius ir redaktorius, taip pat prižiūrėjęs visus spaudos darbus. Vėliau jis davė sutikimą, kad Vilius Kavaliauskas katalogą išverstų į lietuvių kalbą ir išleistų Lietuvoje.

Charles Matuzas mirė New York'e 1995 m. vasario 9 d. Dalis jo palikimo, ypač jo filmų negatyvai, turbūt buvo perkelti į Lietuvą, bet vertingąjį Lietuvos filatelinį rinkinį keliolika metų saugojo jo giminės. Galų gale Charlio Matuzo rinkinys buvo išparduotas Cherrystone, N.Y. aukcione 2011 m. rugsėjo 13 d. Šitam rinkiniui Cherrystone aukcionas buvo išleidęs atskirą gausiai iliustruotą leidinį. (Leidinyje ir dabar kartais pasiūlomas EBay prekyboje.) Varžymosi buvo intensyvaus, bendra pardavimo suma siekė apie pusę milijono dolerių.

Charlio Matuzo rinkinio pardavimą, su komentarais, aprašė dr. Vitaly Geyfman Čikagos filatelistų draugijos "Lietuva" žurnale Nr. 240 (2012).

Cherrystone Auction Galleries. *Lithuania, the Charles Matuzas collection: September 13, 2011* (New York, NY: Cherrystone Auctions Galleries, 2011): 83 p.: col. ill.; 28 cm.